

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

*збірник тез Міжнародної наукової конференції
«Одинадцяті осінні юридичні читання»
(м. Хмельницький, 23-24 листопада 2012 року)*

ЧАСТИНА ДРУГА:

Конституційне право

Адміністративне право

Фінансове право

Інформаційне право

Земельне право

Аграрне право

Екологічне право

Природоресурсне право

Трудове право

Право соціального забезпечення

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
2012**

- А 43** **Актуальні проблеми юридичної науки: Збірник тез Міжнародної наукової конференції «Одинадцяті осінні юридичні читання»** (м. Хмельницький, 23–24 листопада 2012 року): у 4-х част. – Частина друга. – Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2012. –242 с.

ISBN 978-966-8823-69-5(повне зібр.)

ISBN 978-966-8823-71-8(частина 2)

У збірнику представлені кращі тези доповідей, які були оприлюднені на Міжнародній науковій конференції «Одинадцяті осінні юридичні читання», що відбулась у Хмельницькому університеті управління та права 23-24 листопада 2012 року.

Розміщені у збірнику тези доповідей стосуються таких напрямків: «Конституційне право», «Адміністративне право», «Фінансове право», «Інформаційне право», «Земельне право», «Аграрне право», «Екологічне право», «Природоресурсне право», «Трудове право» та «Право соціального забезпечення».

Збірник розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, студентів, аспірантів та докторантів юридичного напрямку, практичних працівників і широкий читацький загал.

УДК 34
ББК 67.0
А 43

Організаційний комітет Міжнародної наукової конференції «Одинадцяті осінні юридичні читання» не завжди поділяє думку учасників конференції.

У збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасниками конференції.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих начальних закладів і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978-966-8823-69-5 (повне зібр.)

ISBN 978-966-8823-71-8 (частина 2)

© Колектив авторів, 2012

© Хмельницький університет управління та права, 2012

ЗМІСТ

Арсирій М. В. Об'єкт нагляду прокуратури у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення.....	4
Багаденко І. П. Моніторинг стану дотримання прав дітей у спеціальних установах для дітей органів внутрішніх справ.....	5
Бедюк Н. А. Постанови Пленуму Верховного Суду України в системі джерел трудового права.....	7
Беззубов Д. О. Доктринальний аналіз терміна «національна безпека».....	9
Белькович А. И., Пивоварова Ю. С. Осуществление контроля в области безопасности генно-инженерной деятельности.....	12
Бурак В. Я. Реформування механізму правового захисту трудових прав працівників.....	14
Валецька О. В. До питання існування судового прецеденту у трудовому праві України в сучасний період.....	16
Виговська Т. В. Теоретико-практичні аспекти генетичної безпеки в Україні.....	18
Волк Е. А. Обязательственные положения коллективных договоров и соглашений.....	19
Wrocławska P. Zasady przyzwoitej legislacji w orzecznictwie polskiego trybunału konstytucyjnego.....	21
Галус О. О. Конституційне регулювання форм безпосереднього народовладдя: вітчизняний та зарубіжний досвід.....	28
Галюк В. В. Поняття та особливості прокурорського нагляду за додержанням органами виконавчої влади та місцевого самоврядування законодавства щодо надання та ефективного використання земель.....	31
Гаман Т. В. До питання гендерної паритетності в місцевих органах виконавчої влади.....	32
Гасюк І. Л. Податкове законодавство як чинник розвитку фізичної культури та спорту в Україні.....	34
Гендзерський С. А. Законодавство про юридичну службу в органах виконавчої влади.....	36
Гордеев В. И. Систематическое невнесение земельного налога или арендной платы как основание прекращения права пользования земельным участком.....	38
Грамашович Ю. В. Нормативно-правове забезпечення процесу формування та використання трудового потенціалу в Україні.....	40
Денисюк М. М. Правові ознаки соціального ризику.....	42

Гордеев Владимир Иванович,

*доцент кафедры земельного и аграрного права Национального университета
«Юридическая академия Украины имени Ярослава Мудрого»,*

кандидат юридических наук

СИСТЕМАТИЧЕСКОЕ НЕВНЕСЕНИЕ ЗЕМЕЛЬНОГО НАЛОГА ИЛИ АРЕНДНОЙ ПЛАТЫ КАК ОСНОВАНИЕ ПРЕКРАЩЕНИЯ ПРАВА ПОЛЬЗОВАНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫМ УЧАСТКОМ

В настоящее время правовой основой прекращения пользования земельным участком является ст. 141 Земельного кодекса Украины[1]. Анализ данной статьи позволяет утверждать, что в ней закрепляются в основном принудительные основания прекращения. Основаниям и порядку прекращения права пользования землей в юридической литературе уделяется особое внимание. В той или иной мере данной проблемы касались Гетьман А. П., Каракаш И. И., Мирошниченко А. Н., Шульга М. В.

Между тем, хотелось бы обратить внимание на отдельные аспекты применения ЗК Украины при разрешении земельных споров связанных с прекращением прав на землю. Так в пункте «д» ст. 141 ЗК Украины самостоятельным основанием принудительного прекращения права пользования земельным участком является «**систематическая неуплата земельного налога или арендной платы**». Из содержания данного термина усматривается, что он применяется как при неуплате земельного налога, так и арендной платы. Данное нарушение земельного и налогового законодательства является самостоятельным основанием прекращения исключительно права пользования земельным участком, который принадлежит субъекту на праве постоянного пользования или на условиях аренды. В ЗК Украины (в редакции от 13 марта 1992 года) указанное основание закреплялось по-иному[2]. Так, согласно ст. 27 ЗК Украины основанием прекращения пользования земельным участком являлось **систематическое невнесение земельного налога в сроки, установленные законодательством Украины, а также арендной платы в сроки, определенные договором аренды**. Таким образом, речь шла о нарушении сроков внесения земельного налога или арендной платы. При этом необходимо обратить внимание, что данное нарушение являлось одновременно и основанием прекращения права собственности на землю согласно ст. 26 ЗК Украины.

В настоящее время, указанное нарушение является основанием прекращения только права пользования земельным участком. Такой подход законодателя является правильным, так как собственника земельного участка нельзя лишить права собственности только за факт систематического невнесения земельного налога. До принятия Налогового кодекса Украины, которым был отменен Закон Украины «О плате за землю» понятие термина «систематическая неуплата» закреплялось непосредственно в законе [3]. Так, согласно ч. 5. ст. 17 закона «неуплата земельного налога или арендной платы за земельные участки государственной или коммунальной собственности производителями сельскохозяйственной или рыбной продукции и гражданами в течение года, иными плательщиками – в течение полугода считается систематическим и является основанием для прекращения права пользования земельными участками»[4].

Налоговый кодекс Украины, вступивший в силу с 01.01.2011 года, не содержит правового понятия «систематическая неуплата земельного налога или арендной платы». В ЗК Украины также не дается правового понятия этого термина.

Следовательно, в земельном и налоговом законодательстве образовался пробел. В этой связи в литературе предлагается термин « систематичность» толковать с учетом положения ч.1. ст. 782 ГК Украины, которая предоставляет наймодателю право отказаться от договора найма при невнесении платы в течение трех месяцев подряд [5, с.237]. Такой подход заслуживает внимания и даст возможность признать аналогию закона к пробелам в земельном законодательстве.

Между тем, здесь в свою очередь возникает вопрос, возможно ли в данном случае, применять ч.2 статьи 782 ГК Украины, согласно которой при отказе наймодателя от договора найма договор является расторгнутым с момента получения нанимателем уведомления. Данная правовая конструкция, по нашему мнению, не может быть применена к основаниям прекращения права пользования земельным участком. Так, согласно п. 8 Постановления Пленума Верховного суда Украины от 16.04.2004 года «О практике применения судами земельного законодательства при рассмотрении гражданских дел» прекращение права собственности или права пользования земельным участком по ст. 140-149 ЗК Украины должно осуществляться по иску соответствующего органа исполнительной власти или органа местного самоуправления [6]. Поэтому прекращение права пользования земельным участком по пункту «д» ст. 141 ЗК Украины также должно осуществляться исключительно в судебном порядке.

Для определения «систематической неуплаты» имеют значение периоды неуплаты земельного налога или арендной платы. В настоящее время сроки уплаты земельного налога регулируются Налоговым кодексом Украины. Согласно ст. 287.3. кодекса земельный налог уплачивается собственниками земли и землепользователями ежемесячно в течение 30 календарных дней, которые наступают за последним календарным днем налогового (отчетного) месяца. Арендная плата за земельные участки государственной и коммунальной собственности согласно ст. 21 Закону Украины «Об аренде земли» также оплачивается ежемесячно [7]. Следовательно, чтобы говорить о системности нарушения в уплате земельного налога или арендной платы истцу необходимо, представить в суд доказательства, подтверждающие просрочку в уплате земельного налога в течение трех налоговых месяцев.

Как показывает судебная практика, такие доказательства предоставляют налоговые органы путем выдачи справок, которыми подтверждается не только сумма задолженности, но и период ее возникновения. Для определения системности неуплаты важен именно период, на что неоднократно обращали внимание судебные органы. Так, Постановлением Высшего хозяйственного суда Украины от 28 августа 2012 года по делу №5002-28/392-2011 (о расторжении договора аренды земельного участка, взыскании задолженности и освобождении земельного участка) судебные решения первой и второй инстанций были отменены, а дело направлено на новое рассмотрение только по причине отсутствия в справке государственной налоговой инспекции периода, за который возникла задолженность у ответчика по уплате арендной платы по договору аренды земли [8].

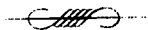
Следовательно, под систематической неуплатой земельного налога или арендной платы надо понимать невнесение или внесение в неполном объеме в течение трех налоговых сроков или трех сроков, предусмотренных договором аренды земли. Анализ судебных решений данной категории споров показывает, что в 2012 году в основном рассматривались дела о прекращении права пользования земельным участком за допущенные нарушения до 1 января 2011 года, что давала возможность судебным органам применить к возникшим отношениям действующий в тот период времени Закон Украины «О плате за землю».

По нашему мнению, необходимо срочно внести соответствующие дополнения в ЗК Украины, так как именно земельное законодательство предусматривает возможность принудительного прекращения права пользования земельным участком за

систематическую неуплату земельного налога или арендной платы. Для налогового законодательства понятие систематической неуплаты не имеет отдельного значения, а несвоевременная оплата служит лишь основанием применения финансовых санкций.

Использованные источники:

1. Земельный кодекс Украины: Закон Украины от 25 октября 2001 г. // *Ведомости Верховной Рады Украины*. – 2002. – №3-4 – ст. 27.
2. Земельный кодекс Украины: в ред. Закона Украины от 13 марта 1992 г. // *Ведомости Верховной Рады Украины*. – 1992. – №25 – ст. 354.
3. Налоговый кодекс Украины: Закон Украины от 2 декабря 2010 г. // *Ведомости Верховной Рады Украины*. – 2011. – №13-14, №15-16, №17 – ст. 112.
4. О плате за землю: Закон Украины от 3 июля 1992 г. // *Ведомости Верховной Рады Украины*. – 1992. – №38.
5. Мірошніченко А.М. Земельне право України : Підручник. – 2-ге. Видання, допов. і перероб. –К: Алерта; ЦУЛ, 2011. – 678 с.
6. О практике применения судами земельного законодательства при рассмотрении гражданских дел: Постановление Пленума Верховного суда Украины от 16.04.2004 г. №7// *Вісн Верхов. Суда України*. –2004. –№6 –С.22.
7. Об аренде земли: Закон Украины от 6 октября 1998 г. в редакции Закона от 2 октября 2003 г. // *Ведомости Верховной Рады Украины*. – 2004. – №10 – ст. 102.
8. Постановление Высшего хозяйственного суда Украины от 28 августа 2012 г. по делу № 5002-28/3992-2011. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/25812135>

Грамотович Юлія Василівна,

*асистент кафедри державного управління та місцевого самоврядування
Хмельницького університету управління та права*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ

Стан і розвиток суспільства визначається значною мірою чисельністю та складом населення, його трудовими і, у тому числі, творчими можливостями. Вивчення чисельності, складу й динаміки народонаселення та трудового потенціалу дає змогу судити про можливості соціально-економічного розвитку країни та її окремих регіонів, оскільки населення є джерелом формування трудового потенціалу і носієм конкретних економічних відносин.

Дослідженням різнобічних аспектів формування і використання трудового потенціалу присвятили свої роботи багато вчених-економістів України. До вітчизняних дослідників цієї проблеми належать: Д. Богиня, В. Васильченко, М. Долішний, Г. Завіновська, Е. Лібанова, В. Романова. Дана проблема не залишалась і поза увагою дослідників країн СНД. Серед них такі вчені, як: О. Косаєв, О. Новицький, О. Панкратов, Г. Сергєєва, Б. Сухаревський, М. Скаржинський та інші. В той же час, незважаючи на широкий спектр досліджень різноманітних аспектів формування та використання трудового потенціалу, все ж питання нормативно-правового забезпечення даного процесу залишається певною мірою не розкритим.

В сучасних умовах важливим і пріоритетним методом державного управління формуванням й використанням трудового потенціалу країни є його нормативно-